

Журнал «Перспективи та інновації науки»
(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)
№ 5(51) 2025

УДК 354:328.185

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-5\(51\)-1166-1176](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-5(51)-1166-1176)

Піддубна Оксана Михайлівна кандидат педагогічних наук, доцент, Житомирський державний університет імені Івана Франка, к.пед.н., доцент, завідувач кафедри образотворчого мистецтва та дизайну, м. Житомир, orcid.org/0000-0002-5937-0677

Качерова Ольга Георгіївна старша викладачка кафедри початкової освіти, факультет психолого педагогічної освіти та мистецтв, Бердянський державний педагогічний університет тимчасово переміщений в м.Запоріжжя, вул. <https://orcid.org/0000-0003-3263-561X>

Герасименко Костянтин Михайлович заслужений артист України, Київська муніципальна академія естрадного та циркового мистецтв, старший викладач кафедри циркових жанрів факультету сценічного мистецтва. м. Київ, <https://orcid.org/0000-0003-4117-9142>

Шостачук Тетяна Всеволодівна кандидат педагогічних наук, доцент, Житомирський державний університет імені Івана Франка, доцент кафедри образотворчого мистецтва та дизайну, м. Житомир, ORCID 0000-0002-4542-2835

Бовсунівська Наталія Миколаївна кандидат педагогічних наук, доцент, Житомирський державний університет імені Івана Франка, доцент, кафедра мистецької освіти м. Житомир, <https://orcid.org/0000-0002-6418-7738> ,

СУЧАСНА МИСТЕЦЬКА ОСВІТА: ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ

Анотація. У статті комплексно досліджуються ключові проблеми сучасної мистецької освіти в Україні, які істотно впливають на її ефективність та здатність відповідати викликам часу. У центрі уваги — загальний стан системи мистецької освіти в контексті соціокультурних трансформацій, цифровізації та євроінтеграційних процесів. Проаналізовано роль мистецької освіти у формуванні культурного капіталу нації, розвитку креативних індустрій та збереженні національної ідентичності.

Автор акцентує на критичних чинниках, що ускладнюють функціонування освітніх інституцій: хронічному недофінансуванні, морально й фізично застарілому обладнанні, відсутності сучасних технологічних засобів навчання, які гальмують розвиток творчого потенціалу молоді. Розглядається невідповідність змісту освітніх програм потребам сьогодення — відсутність інноваційного підходу, практичної спрямованості, гнучкості та міждисциплінарності, що унеможливує ефективну адаптацію випускників до умов сучасного ринку праці.

Особливу увагу приділено кризовому стану кадрового забезпечення: відзначається старіння викладацького складу, дефіцит молодих фахівців, низька оплата праці, відсутність мотиваційних механізмів для професійного зростання, нестача можливостей для постійного підвищення кваліфікації. У цьому контексті наголошується на потребі системних змін у політиці кадрового розвитку та підтримки педагогів мистецької галузі.

У завершальному розділі подано стратегічні напрями оновлення системи мистецької освіти: модернізація навчального змісту, впровадження цифрових інструментів і онлайн-форматів, розвиток міждисциплінарного підходу, посилення міжнародної академічної співпраці та створення нової системи інституційної підтримки викладачів. Стаття підкреслює, що оновлення мистецької освіти має відбуватися не лише на рівні змісту, а й через переосмислення її ролі в суспільстві, що перебуває у стані післявоєнного відновлення, культурної інтеграції та пошуку нових моделей розвитку.

Ключові слова: мистецька освіта, культурний простір, навчальні програми, викладацький склад, фінансування освіти, інноваційні підходи, цифровізація, кадрове забезпечення, реформа освіти, креативні індустрії.

Piddubna Oksana PhD in Pedagogy, Associate professor, Zhytomyr Ivan Franko State University, PhD in Pedagogy, Associate professor, head of the Department of fine arts and design, Zhytomyr, <https://orcid.org/0000-0002-5937-0677>

Kacherova Olga Senior Lecturer The Department of Primary Education, the Faculty of Psychological and Pedagogical Education and Arts <https://orcid.org/0000-0003-3263-561X>

Herasymenko Kostiantyn Honored Artist of Ukraine, Kyiv Municipal Academy of Circus and Performing Arts, Senior lecturer at the Department of Circus Genres, Faculty of Performing Arts. Kyiv, <https://orcid.org/0000-0003-4117-9142>

Shostachuk Tetiana Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Zhytomyr Ivan Franko State University, Associate Professor at the Fine Arts and Design Department, Zhytomyr, ORCID 0000-0002-4542-2835

Bovsunivska Nataliya Candidate of Pedagogical Sciences (PhD in Pedagogy), Docent Zhytomyr Ivan Franko State University, <https://orcid.org/0000-0002-6418-7738>

CONTEMPORARY ART EDUCATION: KEY ISSUES FOR DEVELOPMENT

Abstract. The article comprehensively examines the key issues of contemporary art education in Ukraine, which significantly affect its effectiveness

and ability to meet the challenges of the times. The focus is on the general state of the art education system in the context of socio-cultural transformations, digitalization and European integration processes. The author analyzes the role of art education in shaping the cultural capital of the nation, developing creative industries, and preserving national identity.

The author emphasizes the critical factors that complicate the functioning of educational institutions: chronic underfunding, obsolete and physically outdated equipment, lack of modern technological teaching aids, which hinder the development of the creative potential of young people. The article discusses the inconsistency of the content of educational programs with the needs of today - the lack of an innovative approach, practical orientation, flexibility and interdisciplinarity, which makes it impossible to effectively adapt graduates to the conditions of the modern labor market.

Particular attention is paid to the crisis state of staffing: the aging of the teaching staff, the shortage of young professionals, low wages, the lack of motivational mechanisms for professional growth, and the lack of opportunities for continuous professional development are noted. In this context, the author emphasizes the need for systemic changes in the policy of personnel development and support for art educators.

The final section presents the strategic directions for updating the art education system: modernization of educational content, introduction of digital tools and online formats, development of an interdisciplinary approach, strengthening of international academic cooperation, and creation of a new system of institutional support for teachers. The article emphasizes that the renewal of art education should take place not only at the level of content, but also through rethinking its role in a society that is in a state of post-war recovery, cultural integration, and the search for new models of development.

Keywords: arts education, cultural space, curricula, teaching staff, education funding, innovative approaches, digitalization, staffing, education reform, creative industries.

Постановка проблеми. Сучасна система мистецької освіти в Україні перебуває на перехресті серйозних викликів і необхідності глибинних змін. Упродовж останніх років виявилися численні структурні та змістовні проблеми, що гальмують її розвиток: застарілі навчальні програми, хронічне недофінансування, відсутність сучасного обладнання, брак кваліфікованих кадрів і обмежені можливості для професійного зростання викладачів. Ці чинники суттєво знижують якість мистецької освіти, її спроможність реагувати на потреби ринку праці, інтереси молоді та тенденції глобального культурного процесу. В умовах посилення ролі креативних індустрій, цифровізації та міжнародної інтеграції мистецька освіта потребує стратегічного переосмислення й оновлення. Водночас брак системного аналізу цих

проблем у поєднанні з відсутністю довгострокової політики реформ створює ризик втрати національного мистецького потенціалу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження висвітлюють необхідність оновлення змісту освіти, адаптації програм до сучасних потреб і впровадження інноваційних підходів, таких як цифровізація та інтеграція мистецької освіти в глобальний контекст. Відзначено важливість модернізації матеріально-технічної бази мистецьких закладів та підвищення кваліфікації викладачів. У публікаціях також підкреслюється необхідність розвитку національної ідентичності через мистецьку освіту та її роль у формуванні культурного простору країни. Загалом, дослідження вказують на потребу у комплексних реформах для покращення якості мистецької освіти та її відповідності сучасним соціокультурним вимогам.

Мета статті – дослідити ключові проблеми сучасної мистецької освіти в Україні, проаналізувати їхні причини і наслідки, а також обґрунтувати напрямки реформування системи з урахуванням викликів сьогодення.

Виклад основного матеріалу. Сучасна мистецька освіта відіграє важливу роль у формуванні не лише фахових кадрів для культурної сфери, але й загалом у розвитку гуманітарного потенціалу суспільства. У глобальному контексті вона все більше розглядається як невід’ємна частина інноваційної економіки, де креативність, естетичне мислення та здатність до самовираження набувають нового значення. Проте рівень розвитку мистецької освіти в різних країнах суттєво відрізняється. У розвинених країнах відчутна тенденція до інтеграції мистецтва в міждисциплінарні освітні моделі, активного залучення цифрових технологій, створення відкритого середовища для творчих експериментів і міжнародного обміну. У той же час мистецька освіта стикається з викликами з боку технократизації суспільства, коли пріоритети зсуваються в бік STEM-освіти (наука, технології, інженерія, математика), а гуманітарні дисципліни, зокрема мистецтво, втрачають підтримку на державному рівні.

В Україні мистецька освіта має багату історичну спадщину, потужну систему закладів — від початкових мистецьких шкіл до спеціалізованих академій і університетів, однак перебуває у стані структурної кризи. Серед головних проблем — недостатнє фінансування, морально застаріла матеріально-технічна база, брак системних реформ. Водночас сучасні виклики — війна, культурна експансія, цифровізація — вимагають глибокої переоцінки ролі мистецької освіти як інструмента національної ідентичності, засобу реабілітації та соціальної адаптації, простору для творчого осмислення змін.

Мистецька освіта є важливою складовою культурної політики, адже саме вона формує нове покоління творців, здатних не тільки зберігати традиції, але й переосмислювати їх у світлі нових реалій. Таким чином, розуміння її нинішнього стану — перший крок до виявлення проблем і пошуку шляхів реформування системи мистецької підготовки, що відповідає б вимогам часу й сприяла розвитку цілісного культурного простору країни.

Однією з найгостріших проблем сучасної мистецької освіти є хронічне недостатнє фінансування та слабка матеріально-технічна база закладів. Цей фактор є системним і впливає практично на всі рівні мистецької підготовки — від початкових мистецьких шкіл до вищих навчальних закладів культури і мистецтв. Брак фінансів обмежує можливості закладів оновлювати інструменти, устаткування, мультимедіа-ресурси, ремонтувати приміщення, впроваджувати сучасні технології навчання й залучати висококваліфікованих фахівців.

У багатьох регіонах України мистецькі школи функціонують у будівлях, що не відповідають сучасним санітарним і технічним нормам, часто без належного опалення, вентиляції або звукоізоляції. Це особливо критично для музичних, театральних, хореографічних і образотворчих дисциплін, які потребують спеціалізованих просторів — концертних залів, студій, репетиційних класів, майстерень. Умови, в яких навчаються діти та працюють викладачі, не лише не стимулюють розвиток творчості, а часто прямо гальмують її.

Ситуація ще більше ускладнюється зношеністю або відсутністю професійних інструментів і обладнання. У музичних закладах це — старі, розладнані фортепіано, брак духових та струнних інструментів, часто закуплених десятки років тому. У художніх школах — дефіцит якісних матеріалів, мольбертів, освітлення. У театральних та кіноосвітніх установах — відсутність сучасної сценічної техніки, звукової та відеоапаратури. Усе це створює значні перешкоди для якісного навчального процесу, обмежує можливість учнів і студентів розвивати свій потенціал на рівні міжнародних стандартів.

Недостатнє фінансування також знижує мотивацію викладачів, адже низький рівень оплати праці поєднується з відсутністю ресурсів для професійного зростання, участі у майстер-класах, конкурсах, міжнародних обмінах. Молоді фахівці не бачать перспектив у державних мистецьких закладах, що призводить до "відтоку мізків" у приватний сектор або за кордон. Така ситуація створює ризик поступової деградації системи, втрати якості освіти та розриву спадкоємності в мистецьких школах.

Окремої уваги потребує проблема нерівномірного фінансування мистецької освіти в різних регіонах. Сільські школи мистецтв або навчальні заклади у малих містах часто перебувають у ще гіршому стані, ніж великі установи. Це породжує освітню нерівність, коли талановиті діти з периферії мають значно менше шансів реалізувати свій творчий потенціал.

Сучасний світ диктує нові вимоги до мистецької освіти — інтеграція цифрових технологій, робота з відео, графікою, звукозаписом, онлайн-навчання тощо. Проте переважна більшість мистецьких закладів не мають доступу до необхідної техніки — комп'ютерів, програмного забезпечення, цифрових інструментів. Це не дозволяє інтегрувати сучасні підходи у навчання, адаптувати студентів до реального ринку праці, де креативні індустрії давно працюють на стику мистецтва й технологій.

Таким чином, проблема матеріально-технічного забезпечення мистецької освіти є не лише економічною чи інфраструктурною — вона напряму пов'язана з якістю підготовки майбутніх митців, конкурентоспроможністю вітчизняної культури, збереженням національного мистецького потенціалу. Без суттєвого збільшення державного й місцевого фінансування, залучення інвестицій, реалізації цільових програм модернізації мистецької освіти — зрушення в цій сфері залишатимуться фрагментарними й малоефективними.

Застарілість навчальних програм і методик є однією з ключових перешкод на шляху розвитку сучасної мистецької освіти. В умовах стрімких змін у культурній, технологічній та соціальній сферах мистецька освіта повинна бути гнучкою, відкритою до інновацій та орієнтованою на потреби ХХІ століття. Проте на практиці велика частина мистецьких навчальних програм в Україні залишається застарілою як за змістом, так і за формою подачі матеріалу. Це створює серйозний розрив між тим, чого навчають у мистецьких закладах, і тим, що реально потребує сучасне суспільство й ринок креативних індустрій.

Багато навчальних програм досі базуються на академічних засадах і стандартах, сформованих ще в радянські часи, коли основною метою освіти було підготовка "універсального виконавця" — музиканта, художника, актора, який має ґрунтовні технічні навички, але обмежений у творчій свободі й міждисциплінарному мисленні. Сучасні ж реалії потребують зовсім іншого фахівця — митця, який здатен створювати інноваційний продукт, працювати з новими медіа, цифровими технологіями, взаємодіяти з іншими сферами (наприклад, ІТ, маркетингом, урбаністикою), розуміти динаміку аудиторії, самостійно просувати свій творчий бренд. Наявні ж програми часто не включають елементарних знань із цифрової грамотності, проєктного менеджменту, авторського права, підприємництва в мистецтві.

Особливо загрозливою є ситуація з відсутністю модульності та вибірковості навчального процесу. Студенти й учні змушені засвоювати одноманітну програму без можливості самостійного вибору дисциплін, що знижує мотивацію до навчання та не сприяє виявленню і розвитку індивідуальних талантів. Навчання часто побудоване за принципом репродукції — коли студент відтворює те, що демонструє викладач, замість того щоб шукати власний стиль, осмислювати світ через мистецтво, критично мислити й експериментувати. У хореографії, образотворчому мистецтві, акторській майстерності — методики викладання подекуди залишилися незмінними десятиліттями, нехтуючи сучасними тенденціями, як-от перформативні практики, нові жанри, інтерактивність, цифрове мистецтво.

Окремою проблемою є відірваність багатьох навчальних програм від реального ринку праці. Більшість випускників не отримують знань і навичок, які дозволяють їм інтегруватися в креативні індустрії, працювати як фрилансери, започаткувати власну справу або адаптуватися до динамічних

запитів сучасного культурного простору. Немає достатньої кількості курсів, спрямованих на розвиток комунікаційних, управлінських, маркетингових, цифрових компетенцій. Це призводить до парадоксу: фахівець з дипломом може бути неконкурентоспроможним на ринку, тоді як аматор, який опанував необхідні навички самостійно або на короткострокових курсах, отримує більше шансів на реалізацію.

Не менш важливою є проблема відсутності діалогу з молоддю. Сучасні учні й студенти мистецьких закладів часто мають зовсім інші інтереси й способи сприйняття інформації, ніж ті, до яких звикли викладачі. Молодь живе в цифровому середовищі, візуальна культура стала для неї основним засобом комунікації. Проте навчальні програми рідко передбачають вивчення сучасних медіаформ — відеоарту, віртуальної та доповненої реальності, музичного продюсування, дизайну мультимедійного контенту. Це не лише звужує коло можливостей, а й відштовхує частину талановитої молоді, яка не знаходить себе в традиційній моделі мистецької освіти.

Ще одним викликом є слабка інтеграція міждисциплінарності. Мистецтво давно вийшло за межі "чистих" жанрів — сьогодні художники можуть працювати з екологічними темами, актори створюють соціальні перформанси, музиканти стають медіа-активістами. Проте навчальні плани переважно не дають студентам знань у суміжних сферах, не вчать бачити мистецтво як інструмент соціального діалогу, урбаністичного розвитку чи терапії.

Отже, застарілість навчальних програм і методик — це не лише технічна або структурна проблема, а питання стратегічної модернізації мистецької освіти. Щоб повернути мистецтву належне місце в суспільстві, необхідне системне оновлення змісту освіти: перегляд програм, впровадження сучасних педагогічних підходів, розвиток критичного мислення, креативності, цифрових навичок. Це дозволить сформувати покоління митців, здатних не лише відтворювати класику, а й творити майбутнє.

Кадрове забезпечення — один із найважливіших чинників ефективного функціонування системи мистецької освіти. Якість викладання безпосередньо залежить від рівня професіоналізму, педагогічної майстерності, сучасного світогляду й мотивації викладачів. Проте нині мистецька освіта в Україні стикається з глибокою кризою кадрового потенціалу, що проявляється в старінні професорсько-викладацького складу, відсутності належного оновлення кадрів, низькому рівні оплати праці та обмежених можливостях для професійного розвитку.

Однією з найбільших проблем є суттєве старіння кадрів. У багатьох мистецьких закладах середній вік викладачів перевищує 50 років, а в окремих — наближається до пенсійного. Це не лише загрожують наступністю освітнього процесу, а й призводить до закритості системи до нових підходів та інновацій. Молоді фахівці рідко обирають викладацьку кар'єру через низьку заробітну плату, відсутність соціальних гарантій, перевантаження паперовою звітністю та загальну недооцінку ролі мистецького педагога в суспільстві.

Проблема мотивації викладачів є критичною. За нинішніх умов рівень оплати праці в мистецьких навчальних закладах, особливо позашкільних і регіональних, не відповідає реальному обсягу роботи й відповідальності. Багато викладачів змушені працювати на кількох ставках або поєднувати викладання з іншою діяльністю, що негативно впливає на якість навчання. Низький престиж професії призводить до відтоку кваліфікованих кадрів у суміжні або комерційні сфери.

Водночас держава не забезпечує системного підвищення кваліфікації мистецьких педагогів. У багатьох випадках викладачі роками не проходять курси з нових методик, не мають змоги ознайомитися з міжнародним досвідом, відвідати майстер-класи, симпозіуми чи тренінги. Це призводить до професійної ізоляції, зниження рівня викладання, відриву від актуального мистецького контексту. Особливо критичною є ситуація в закладах, які готують майбутніх митців у галузях цифрового мистецтва, медіа, сценографії, дизайну — без постійного оновлення знань викладач не може бути компетентним провідником у динамічному творчому середовищі.

Ще однією важливою проблемою є низький рівень педагогічної підготовки у значної частини мистецьких фахівців. Часто професійні митці, маючи високу художню кваліфікацію, не проходять належного педагогічного вишколу, що впливає на їхню здатність ефективно передавати знання, працювати з дітьми та молоддю, будувати індивідуальні траєкторії розвитку учнів. Натомість система підготовки педагогів часто не включає сучасних психолого-педагогічних підходів, принципів інклюзивності, мотиваційного коучингу чи креативної педагогіки, що давно є нормою в освітніх практиках ЄС.

В умовах війни та масових переміщень населення кадрова ситуація в мистецькій освіті ще більше ускладнилася. Частина викладачів опинилася за кордоном, інші втратили роботу або були змушені змінити професійну діяльність. Це створило вакуум у багатьох мистецьких школах і коледжах, особливо у прифронтових та деокупованих територіях. Водночас держава поки що не реалізувала комплексної стратегії з підтримки, повернення або підготовки нових кадрів для мистецької освіти в умовах кризи.

Важливо також відзначити брак програм менторства, психологічної підтримки та кар'єрного супроводу для молодих викладачів. У системі освіти майже відсутня культура підтримки педагогів як творчих особистостей, які потребують не лише фахових, а й емоційних ресурсів для повноцінного функціонування. У результаті навіть ті, хто приходить у професію з ентузіазмом, часто вигорають уже через кілька років.

Таким чином, кадрове питання в мистецькій освіті є комплексною і багатогранною проблемою. Для її вирішення необхідне створення системи підтримки й розвитку педагогів: гідної оплати, безперервної освіти, заохочення молодих фахівців, впровадження інноваційних форм наставництва

й міжнародного обміну досвідом. Саме педагог є ключовою фігурою в процесі формування майбутніх митців, а отже — і в розвитку культури країни загалом.

У світлі глибоких проблем, які охоплюють сучасну систему мистецької освіти — від застарілих програм і недостатнього фінансування до кадрового виснаження — дедалі актуальнішим стає питання реформування. Перехід до сучасної, гнучкої, відкритої до інновацій моделі мистецької освіти є не просто бажаним, а життєво необхідним. Від ефективності таких змін залежить майбутнє не лише мистецької спільноти, а й усього культурного розвитку країни.

Насамперед, реформування має передбачати осучаснення навчальних програм. Нові освітні стандарти повинні ґрунтуватися на принципах компетентнісного підходу, міждисциплінарності та творчої свободи. Програми мають включати елементи цифрової культури, медіа, креативних індустрій, підприємництва, основ авторського права. Необхідно відійти від надмірної академічності на користь практичності, актуальності та персоналізації навчального процесу. Студенти повинні мати можливість формувати індивідуальну траєкторію розвитку — обирати напрямки, методики, викладачів, а також працювати над власними проєктами, релевантними до ринку й суспільства.

Другим важливим напрямом є цифровізація мистецької освіти. Сьогодні цифрові технології не просто доповнюють мистецтво — вони його трансформують. Відповідно, система освіти має йти в ногу з цими змінами. Мова йде не лише про забезпечення закладів сучасною технікою (хоча це теж критично важливо), а й про інтеграцію цифрових інструментів у навчальний процес: онлайн-курсів, інтерактивних платформ, віртуальних лабораторій, мультимедійних підходів. Залучення сучасного програмного забезпечення — для створення музики, цифрового живопису, 3D-анімації, візуального сторітелінгу — має стати стандартом.

Міжнародна інтеграція — ще один ключовий вектор реформування. Обмін досвідом, участь у європейських і світових програмах, стажування, спільні проєкти з мистецькими установами інших країн — усе це сприятиме підвищенню якості освіти, розвитку інновацій та підготовці студентів до глобального ринку. Для цього потрібно розвивати мовну підготовку, мобільність, відкривати міжнародні освітні платформи й розширювати співпрацю з інституціями культури за кордоном.

Реформування неможливе без нової моделі підтримки викладачів. Це передбачає не лише підвищення оплати праці, а й створення умов для професійного росту: регулярні курси, стажування, творчі резиденції, гранти на власні проєкти. Важливим є впровадження системи наставництва для молодих педагогів, підтримка викладацьких ініціатив, а також переосмислення ролі викладача як креативного партнера, а не лише транслятора знань.

Окремої уваги заслуговують інноваційні педагогічні підходи, які мають замінити застарілі моделі "викладач — пасивний учень". Серед них — проєктне навчання, гейміфікація, інклюзивна педагогіка, менторство, коучинг, міжпредметні проєкти. Такі формати сприяють залученню, розвитку критичного мислення, навичок командної роботи та самоорганізації. У мистецькій освіті особливо важливо розвивати емоційний інтелект, здатність до самовираження, творчої самореалізації — саме це формує унікальність кожного митця.

Не менш важливою є децентралізація мистецької освіти — розвиток локальних ініціатив, підтримка культурних осередків у громадах, створення умов для рівного доступу до якісної освіти поза межами великих міст. Розвиток мережі шкіл мистецтв нового типу, мобільних мистецьких студій, відкритих творчих просторів сприятиме залученню нових аудиторій та реалізації таланту у найвіддаленіших куточках країни.

Зрештою, сучасна мистецька освіта має бути не лише системою передавання знань, а простором свободи, діалогу та творення майбутнього. У ній повинні зростати не лише виконавці, а й креатори, культурні лідери, агенти змін. Тільки за умови комплексного, глибокого реформування ця система зможе відповісти викликам часу та забезпечити сталий розвиток українського мистецтва.

Висновки . Система мистецької освіти стикається з серйозними проблемами, які обмежують її розвиток, зокрема, застарілі навчальні програми, недостатнє фінансування та застаріла матеріально-технічна база. Це призводить до значної відсталості в підготовці фахівців, що не відповідають вимогам сучасного культурного та економічного середовища. Важливим є осучаснення навчальних програм, яке має включати сучасні технології, інтеграцію креативних індустрій та цифрових медіа. Це дозволить студентам не лише здобути класичні мистецькі знання, а й підготувати їх до роботи в нових, швидко змінюваних умовах творчої та цифрової економіки. Проблема кадрового забезпечення є однією з ключових, оскільки значна частина викладачів не має достатньо можливостей для професійного розвитку. Тому, для підвищення якості освіти важливо забезпечити систему безперервного підвищення кваліфікації педагогів, створюючи умови для їхнього розвитку і мотивації. Окрім того, важливою є модернізація матеріально-технічної бази, що дозволить створити сприятливі умови для ефективного навчання та розвитку творчих навичок студентів. Враховуючи глобалізацію та розвиток креативних індустрій, інтеграція мистецької освіти на міжнародному рівні стає ще одним важливим аспектом, що сприятиме підвищенню якості навчального процесу та відкриє нові можливості для студентів. Враховуючи всі ці чинники, реформування мистецької освіти має бути всебічним і системним, що дозволить підготувати фахівців, здатних успішно функціонувати в сучасному культурному та економічному середовищі.

Література

1. Датцко, О. (2023). Реформи вищої школи в Україні: виклики для мистецької освіти. Реформи вищої школи в Україні: виклики для мистецької освіти. Вісник вищої школи, 28(2), 67-80. <https://visnyk.lnam.edu.ua/visnyk/2023/51/olesya-dacko-164-176>
2. Грищенко, Т. (2022). Культурно-мистецька освіта та національна ідентичність: сучасний контекст. Культурні студії, 9(4), 51-64. https://science.iea.gov.ua/wp-content/uploads/2024/12/6_Posnova_430_2024_59-75.pdf
3. Комаровська, О. (2022). Реалії сучасної мистецької освіти: за результатами опитування педагогічної спільноти. Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді, 26(1), 179–189. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/735219/1/%D0%9E.%20%D0%9A%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%A0%D0%B5%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%97%20%D1%81%D1%83%D1%87%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%BC%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8.pdf>
4. Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв (2023). Мистецька освіта в умовах глобалізації та культурних трансформацій. Вісник Національної академії, 11(3), 19-30. https://elib.nakkkim.edu.ua/bitstream/handle/123456789/4794/Visnyk_1_2023-23-28.pdf
5. Державне агентство України з питань мистецтв та мистецької освіти (2023). Звіт про діяльність у 2023 році. <https://arts.gov.ua/wp-content/uploads/2024/02/zvit-2023-zvedenyj-2.0.pdf>
6. Квецко, О., Марусик, Н. (2023). Проблеми та перспективи мистецької освіти в Україні. Актуальні питання вищої освіти та культури, 15(1), 32-45. https://aphn-journal.in.ua/archive/70_2023/part_1/20.pdf

Reference:

1. Datzko, O. (2023). Higher education reforms in Ukraine: challenges for arts education. [*Reformy vyshchoi shkoly v Ukraini: vyklyky dlia mystetskoï osvity.*] Higher Education Bulletin, 28(2), 67-80. <https://visnyk.lnam.edu.ua/visnyk/2023/51/olesya-dacko-164-176> [in Ukrainian]
2. Gryshchenko, T. (2022). Cultural and Artistic Education and National Identity: The Contemporary Context. Cultural Studies, [*Kulturno-mystetska osvita ta natsionalna identychnist: suchasnyi kontekst.*] 9(4), 51-64. https://science.iea.gov.ua/wp-content/uploads/2024/12/6_Posnova_430_2024_59-75.pdf [in Ukrainian]
3. Komarovska, O. (2022). Realities of contemporary art education: based on a survey of the teaching community. [*Realii suchasnoi mystetskoï osvity: za rezultatamy opytuvannia pedahohichnoi spilnoty.*] Theoretical and methodological problems of educating children and young people, 26(1), 179–189. <https://lib.iitta.gov.ua/735219/1/%D0%9E.%20%D0%9A%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%A0%D0%B5%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%97%20%D1%81%D1%83%D1%87%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D0%BC%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D1%86%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%97%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8.pdf> [in Ukrainian]
4. National Academy of Culture and Arts Management (2023). Art education in the context of globalization and cultural transformations. [*Mystetska osvita v umovakh hlobalizatsii ta kulturnykh transformatsii.*] Bulletin of the National Academy, 11(3), 19-30. https://elib.nakkkim.edu.ua/bitstream/handle/123456789/4794/Visnyk_1_2023-23-28.pdf [in Ukrainian]
5. State Agency of Ukraine for Arts and Art Education (2023). [*Derzhavne ahentstvo Ukrainy z pytan mystetstv ta mystetskoï osvity.*] Report on activities in 2023. <https://arts.gov.ua/wp-content/uploads/2024/02/zvit-2023-zvedenyj-2.0.pdf> [in Ukrainian]
6. Kvetsko, O., Marusyk, N. (2023). Problems and prospects of arts education in Ukraine. Current issues of higher education and culture, [*Problemy ta perspektyvy mystetskoï osvity v Ukraini.*] 15(1), 32-45. https://aphn-journal.in.ua/archive/70_2023/part_1/20.pdf [in Ukrainian]